Representantskapsmøte Renovasjon i Grenland IKS

Dato: Fredag 11. desember 2026

Tidspunkt: kl. 09.00 – 11.00

Sted: Comfort hotell, Porsgrunn

Saksliste:

9/2026: Godkjenning av innkalling

- Valg av sekretær og to til å undertegne protokoll

10/2026: Handlingsprogram 2027-2030, økonomiplan med årsbudsjett 2027

11/2026: Tiltaksplan – avfallsstrategi 2025-2035

12/2026: Revisjon av vektet innbyggertall – jf. selskapsavtalens pkt. 10.7

13/2026: Prisfastsettelse næringsavfall/kommunale virksomheter – henteordning

14/2026: Pris for levering av «fremmedavfall» til gjenvinningsstasjonene

15/2026: Fastsettelse av godtgjøring til representantskapets leder og nestleder 2027, jf. lov om endringar i lov om interkommunale selskaper §6

I forlengelsen av møtet vil det bli orientert om:

- Status økonomirapportering

Renovasjon i Grenland IKS

Gustav Søvde
Representantskapets leder

Renovasjon i Grenland
En friskere klode

Saksbehandler: Anne Berit Steinseth

Sak 10/2026 Handlingsprogram 2027-2030, økonomiplan med årsbudsjett 2027

Handlingsprogram 2027-2030, økonomiplan med årsbudsjett 2027, ble behandlet av styret i sak 30/2026. Styret fattet slikt vedtak:

1. «Styret vedtar Handlingsprogram 2027-2030, økonomiplan med årsbudsjett 2027.
2. Forprosjekt Pasadalen 0,6 mill. kr, finansieres ved låneopptak. Lånet nedbetales over en periode på 15 år.
3. Før endelig investeringsbeslutning ber styret om ytterligere utredning knyttet til innkjøp og etablering av dunkevasker.
4. Handlingsprogrammet oversendes kommunene før det fremlegges for representantskapet for endelig vedtak.»

Representantskapet ble orientert om handlingsprogrammet i møte 9. september.

Forslag til vedtak:

1. «Representantskapet vedtar Handlingsprogram 2027-2030, økonomiplan med årsbudsjett 2027.
2. Forprosjekt Pasadalen 0,6 mill. kr, finansieres ved låneopptak. Lånet nedbetales over en periode på 15 år.
3. Endelig investeringsbeslutning knyttet til innkjøp og etablering av dunkevasker, utstår i påvente av ny behandling i styret.»

Vedlegg:
Handlingsprogram 2027-2030, økonomiplan med årsbudsjett 2027.

HANDLINGSPROGRAM 2027 - 2030

Økonomiplan med årsbudsjett for 2027

RENOVASJON I GRENLAND IKS

INNHOLD

INNHOLD 2
1. Innledning 3
2. Oppsummering 3
3. Medarbeidere og organisasjon 4
4. Nøkkeltall 4
5. Viktige kostnadsdrivere 5
6. Inntekter 5
7. Budsjett og økonomiplan 2027 – 2030 7
8. Kommunenes eierbidrag 8

1. Innledning

Avfallsstrategi 2025-2035 ble vedtatt av representantskapet i sak 8/2025. Strategien inkluderer mål for materialgjenvinning, reduksjon av klimagassutslipp, ombruk og kostnadseffektivitet.

Mål som gjelder **materialgjenvinning**, er knyttet til krav i avfallsforskriftens § 10. Kravene er angitt i nedenståendetabell og angir hvor mye av de ulike avfallstyper som skal sorteres ut fra avfall som hentes i husholdningene.

	Mål i strategiperioden Nasjonale krav jf. avfallsforskriftens kap. 10a §10a-4			
Avfallstype	**2025**	**2028**	**2030**	**2035**
Matavfall	55%		60%	70%
Plastavfall		50%	60%	70%
Papp/papiravfall		80%		85%
Glass-/metallemballasje		85%		90%
Tekstiler	Krav til utsortering i 2025			

Mål som gjelder **reduksjon av klimagassutslipp**, knytter seg til at økt materialgjenvinning skal bidra til å redusere RiGs samlede klimagassutslipp.

Mål som gjelder **ombruk**, knytter seg til at RiG skal legge til rette for at brukbare gjenstander som leveres til gjenvinningsstasjonene, kan gå videre til ombruk. Samtidig skal det arbeides med å utvide spekteret av avfallstyper som kan gå til ombruk.

Mål for **kostnadseffektivitet** er minimum 90% score for driftseffektivitet i renovasjonsbenchmarking.

Kommunen er gjennom forurensningslovens § 30 tillagt ansvar for innsamling og behandling av avfall fra husholdningene. Kostnaden ved å utføre disse tjenestene, skal dekkes gjennom gebyrer som fastsettes av kommunen, jfr. § 34. Det er særskilt spesifisert at alle kostnader, fullt ut skal dekkes over gebyrene.

Renovasjon i Grenland IKS (RiG) ivaretar bestiller- og forvalterfunksjonen ved innsamling og mottak av husholdningsavfall. Det er betydelige verdier knyttet til kontrakter inngått for å ivareta tjenestetilbudet som gjelder renovasjonsordningene. De fleste går over flere år og indeksreguleres en til to ganger per år.

2. Oppsummering

Det er lagt til grunn noe høyere inntekter som følge av endring i avfallsforskriften som gir produsenter et større økonomisk ansvar for kostnader knyttet til innsamling og håndtering av plastemballasje, glass-/metallemballasje, kartong og papp. Det er lagt til grunn at avfallsmengden forblir uendret, rundt 50.000 tonn/år. Det er videre lagt til grunn at nivået for kildesortering, opprettholdes og at mengden restavfall ikke øker.

Samlet øker budsjettet med 3,5% fra 2026 til 2027.

Budsjettrammen i økonomiplanperioden, inkl. tiltak som gjelder hovedplanen. Alle beløp kr 1.000.

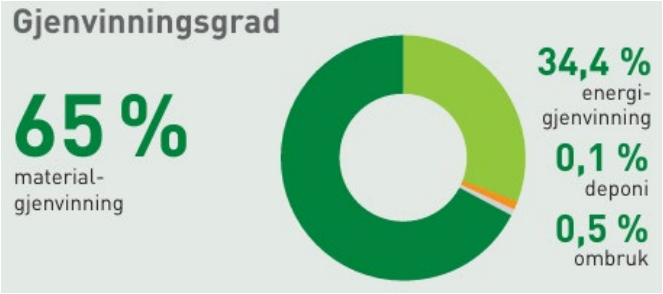
	2025 Regnskap	2026 Budsjett	2027 Budsjett	2028 Budsjett	2029 Budsjett	2030 Budsjett
Eierbidrag	-161 112	-168 946	-174 977	-184 768	-191 808	-197 852
Næringsavfall	-14 594	-15 732	-15 375	-16 230	-16 836	-17 373
Salgsinntekter	-21 550	-26 630	-28 410	-29 262	-30 140	-31 044
Sum inntekter	**-197 256**	**-211 308**	**-218 762**	**-230 260**	**-238 784**	**-246 269**
Driftsutgifter	173 099	190 572	196 876	209 129	219 685	227 440
Avskrivningskost.	16 920	14 034	14 388	14 489	13 281	13 678
Renter	7 236	6 702	7 498	6642	5818	5 151
Sum driftskostn.	**197 257**	**211 308**	**218 762**	**230 260**	**238 784**	**246 269**
Endring		+7,1%	+3,5%	+5,3%	+3,7	+3,1

3. Medarbeidere og organisasjon

RiG har til sammen 30 ansatte i full stilling, to lærlinger og åtte skoleelever som er ansatt som ekstrahjelp til lørdager. Støttetjenester knyttet til regnskap, IT og post/arkiv kjøpes fra Skien kommune i henhold til inngåtte tjenesteytingsavtaler.

4. Nøkkeltall

Husholdningene i Grenland genererte totalt 49.579 tonn avfall i 2025. Avfallet fordeler seg med 65% til materialgjenvinning, 34,4% til forbrenning, 0,5% til ombruk og 0,1% til deponi som vist i figuren under. Resultatet plasserer RiG som nest best i Norge.

Beregnet sorteringseffektivitet i prosent, er vist i nedenstående tabell. Tabellen illustrerer hvor mye av de ulike avfallstyper som faktisk blir kildesortert i husholdningene, sett opp mot mål i Avfallsstrategi 2025/2035 og nasjonale krav.

Avfallsfraksjon	2025	2028	2030	2035	Status RIG 2025*
Matavfall	55 %		60 %	**70 %**	63,3 %
Plastavfall		**50 %**	**60 %**	**70 %**	48,2 %
Papp- og papiravfall		80 %		**85 %**	82,8 %
Glass- og metallemballasje		85 %		**90 %**	81,0 %

I benchmarking 2026 som baserer seg på regnskapstall fra 2025, endte RiG med en driftseffektivitet på 99% som plasserte RiG som best blant deltakerne (23 deltakere).

Andre viktige nøkkeltall som gir et bilde av omfanget av de tjenester som ytes er:

- Innbyggere: 110.850
- Husstander: 53.500
- Hytter: 5.055
- Antall tømming per år: 2,5 millioner
- Antall beholdere/containere: 135.000

5. Viktige kostnadsdrivere

a) Lønn og pensjon

Pensjonskostnaden er økt fra 14,5% til 16%. Justeringen er knyttet til ny AFP.

Det er tegnet kontrakt med ny lærling som får sin arbeidsplass i Pasadalen.

b) Avfallsmengder og behandling av avfallet

I henhold til tall fra SSB kastet hver av oss i gjennomsnitt 379 kg avfall i 2025. Tall for Grenland ligger noe over landsgjennomsnittet med 405 kg/innbygger. De siste årene har vi sett en nedgang i avfallsmengden, fra toppåret 2020 med 65.000 tonn avfall til 2025 med i underkant av 50.000 tonn.

Det er antatt at samlet avfallsmengde vil holde seg stabilt rundt 50.000 tonn i 2027.

Samlet kostnad for behandling av avfall, med dagens kontrakter og nye kontrakter som får virkning i 2027, er budsjettert til om lag 54 mill. kr.

c) Gjenvinningsstasjonene

Drift av gjenvinningsstasjonene er en betydelig kostnad, men også et viktig tilbud til innbyggerne i Grenland. I 2025 var det rundt 259.000 besøkende på stasjonene og det ble tatt imot om lag 25.300 tonn avfall. Prognosen for 2027 tilsier at antall besøkende vil øke, mens avfallsmengden går noe ned. Prognosen tilsier i overkant av 24.000 tonn avfall.

Samlet kostnad for å drifte de tre gjenvinningsstasjonene (Pasadalen, Rødmyr og Eik) inkludert behandling av avfall, vil i 2027 ligge på rundt 53,5 mill.

d) Innsamling av avfall

Kostnaden knyttet til innsamling av avfall er i 2027 beregnet til 77,5 mill. kr. Det er tatt høyde for vekst i antall boenheter som igjen gir vekst i porteføljen (antall dunker/containere som tømmes), samt en høyere prisvekst enn for andre områder. Basert på utvikling i aktuell indeks er prisveksten satt til 5,44%.

6. Inntekter

Inntektene forventes å fordele seg slik. Alle beløp kr 1.000:

Salgsinntekter	2025 Regnskap	2026 Budsjett	2027 Budsjett
Plastemballasje inkl. utrangerte plastdunker	1 131	3 500	5 100
Glass-/metallemballasje	1 033	2 000	1 050
Papir/papp/kartong	4 018	3 810	5 280
Farlig avfall	261	200	300
Kompleksmetall	4 450	3 800	4 500
EE-avfall	757	810	750
Gebyr gjenvinningsstasjonene	8 238	12 000	10 500
Annet	669	510	930
	20 557	**26 630**	**28 410**

a) Betaling på gjenvinningsstasjonene

Betalingsløsningen ble endret fra og med 2025. Endringen har gitt betydelige effekter i form av at mengden restavfall er redusert. Effekten med betydelig bedre sortering og reduserte mengder restavfall er opprettholdt i tiden etter omleggingen.

I 2026 ble gebyr for levering av restavfall fastsatt til 800 kr/m^3 og 600 kr/m^3 for fyllmasser. Betalingen er innrettet mot faktisk mengde restavfall som leveres og er ment å motivere brukerne til å sortere mest mulig.

I snitt betalte en kunde på gjenvinningsstasjonene 109 kr i 2024. Med ny betalingsordning ble det redusert til 45 kr.

Ved styrets behandling av budsjett for 2025, ble det særskilt presisert at: «Innbyggernes bruk av gjenvinningsstasjonene, finansieres for en stor del over renovasjonsgebyret. Egenbetalingen og derav inntektene i 2025, må innrettes slik at det brukerne betaler ikke forrykker tidligere års balanse mellom hva som belastes renovasjonsgebyret og hva den enkelte betaler.»

Prognosen inneværende år, tilsier en inntekt på rundt 10,5 mill. kr. Det er 1,5 mill. kr lavere enn budsjettert. Med en gebyrinntekt på 10,5 mill. kr, vil egenbetalingen utgjør rett under 20% av faktisk kostnad knyttet til å drifte gjenvinningsstasjonene. Det er noe lavere enn tidligere år.

Gebyrinntekten foreslås nedjustert til 10,5 mill. kr og leveringsgebyret på 800 kr/m^3 for restavfall og 600 kr/m^3 for forurensende masser, foreslås opprettholdt.

b) Salgsinntekter

Inntekter knyttet til papir er to-delt. En mindre del av inntekten er markedsbasert salg, mens største andel er knyttet til produsentansvarsordningen, der produsentene i hth forskrift er pålagt å godtgjøre kommunene for innsamling og håndtering av dette avfall. Godtgjøringen skal dekke nødvendige kostnader. Det er inngått avtaler med relevante produsentansvarsselskaper. Denne godtgjøring er lagt til grunn ved budsjettering. Når det det gjelder den markedsbaserte delen av godtgjøringen, er beste anslag lagt til grunn.

Pris for salg av kompleksmetall (metall som leveres til gjenvinningsstasjonene) har vært svært gode. Vurderingen per nå er at prisene vil holde seg på dagens nivå også i 2027.

Plastemballasje og glass-/metallemballasje er avfallstyper som omfattes av produsentansvarsordningen, der produsentene skal godtgjøre kommunene for nødvendige kostnader knyttet til innsamling og håndtering. RiG er sammen med Vestfold, Drammensregionen, Asker og Bærum i forhandlinger med Plastretur og Sirkel, med sikte på å sikre godtgjøring i tråd med intensjonen i avfallsforskriften. Det er per nå inngått en midlertid avtale, der produsentene dekker en del av kostnaden, men ikke alle nødvendige kostnader.

I budsjettet er det lagt til grunn av godtgjøringen som nå betales videreføres i 2027. Samtidig pågår et arbeid med sikte på å sikre full dekning av nødvendige kostnader i tråd med forskriftens bestemmelser.

For øvrig er det gjort noen mindre justeringer at inntektsanslagene.

7. Budsjett og økonomiplan 2027 – 2030

c) Investeringer

Pasadalen gjenvinningsstasjon ble åpnet i mai 2018. Det er nå behov for å vurdere enkelte utbedringer/tiltak på anlegget. Blant tiltak som bør vurderes er bl.a. klimavern (tak over anlegget) og utvidelse av farlig avfallsmottaket der antall avfallstyper til sortering er økt med 14 siden åpningen og forventes å øke med ytterligere 10 avfallstyper. Det er videre behov for å se nærmere på lagring av EE-avfall, samt lagring av vinduer som inneholder PCB og klorparafiner. Garderobefasilitetene er utilfredsstillende og bør også vurderes. Det foreslås satt av 600.000 kr til et forprosjekt.

Ombruk av dunker som byttes har fått et stadig større omfang. Per i dag vaskes det årlig rundt 2.000 dunker og antallet er økende. Vask foregår i dag med høytrykkspyler. Arbeidet er belastende og grisete, og operatøren utsettes for sprut/damp som kan inneholde både soppsporer og bakterier. Arbeidet utgjør en arbeidsmiljømessig belastning som over tid ikke er ønskelig og kanskje heller ikke forsvarlig. Det foreslås å investeres 4 mill. kr i en dunkevaskemaskin.

Fornyelse av maskiner er lagt inn i 2028 og gjelder maskiner som har nådde sin avskrivningstid.

Vedtatte og foreslåtte investeringer vil etter planen fordele seg slik. Alle beløp i kr 1.000.

Tiltak	**Total kostn. Ramme**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Forprosjekt, oppgradering Pasadalen	600		600			
Dunkevasker	4 000		4 000			
Adm. Bygg: ventilasjonsanlegg	1 500	1 500				
Maskiner, utskiftning	6 500			6 500		
Forventet, uspesifisert*)	6 000					6 000
Sum		**1 500**	**4 600**	**6 500**		**6 000**
Total sum inkl 2026						18 600
Sum perioden 2027-2030						**17 500**
Investeringer finansieres ved låneopptak						

*) Forventet, uspesifisert er tatt med for å vise at det kan komme investeringer som pr i dag ikke er kjent. I øvrige tabeller knyttet til låneopptak, avdrag, renter og låneramme, er slike uspesifiserte investeringer ikke tatt med.

Samlet investeringsbehov i handlingsprogramperioden er 17,5mill. kr. RiG har en låneramme på 200 MNOK i henhold til selskapsavtalen som ble revidert i 2021. Tilgjengelig låneramme pr 01.01.2026 var 38,9 MNOK. Prosjektene aktiveres i regnskapet det året de får full effekt.

Utvikling av lån i fireårsperioden, alle beløp i 1.000 kr:

	2026	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lånesaldo 31.12	147 032	140 192	131 377	117 161	108 945
Endring		-6 840	-8 815	-14 216	-8 215

d) Selvkostbudsjett

Forslag til budsjett for 2027 er på 219 mill. kr og bygger på konsekvens av prisjustert ramme, samt særskilt vurdering av enkeltposter sammen med forutsetning om tilnærmet uendret avfallsmengde.

Siste anslag fra KS som baserer seg på prognoser fra Norges Bank og SSB, er lagt til grunn. Kommunal deflator er per nå anslått til 3,1%, fordelt på en 3,7% på lønn og 2,2% for kjøp av varer og tjenester. Det er videre lagt til grunn en at prisveksten for innsamlingskontrakten, blir høyere enn prisveksten ellers i samfunnet, ellers økte utgifter til pensjon, noe mer til vedlikehold og noe knyttet til lærling.

Fra og med 2028, vil nye kontrakter få virkning på flere områder. Gjennom markedsdialog, er vi kjent med at dagens kontrakter er svært gunstige og at det må forventes en betydelig prisøkning i nye kontrakter. Effekten av dette er forsøkt hensyntatt i framskrivningen.

En endelig avklaring av godtgjøringen knyttet til produsentansvarsavfall (der produsentene gjennom forskrift er pålagt å dekke kommunenes nødvendige kostnader) vil bidra til å redusere effekten av prisøkninger i nye kontrakter. Tilsvarende vil også andre tiltak knyttet til bl.a. hentefrekvens og tiltak for å redusere effekten at statlig sluttbehandlingsavgift for brenning av restavfall, også virke kostnadsreduserende. Plan for slike tiltak fremlegges parallelt med Handlingsprogram 2027-2030.

Budsjettrammen i økonomiplanperioden, inkl. tiltak som gjelder hovedplanen. Alle beløp kr 1.000.

	2025 Regnskap	**2026 Budsjett**	**2027 Budsjett**	**2028 Budsjett**	**2029 Budsjett**	**2030 Budsjett**
Eierbidrag	-161 112	-168 946	-174 977	-184 768	-191 808	-197 852
Næringsavfall	-14 594	-15 732	-15 375	-16 230	-16 836	-17 373
Salgsinntekter	-21 550	-26 630	-28 410	-29 262	-30 140	-31 044
Sum inntekter	**-197 256**	**-211 308**	**-218 762**	**-230 260**	**-238 784**	**-246 269**
Driftsutgifter	173 099	190 572	196 876	209 129	219 685	227 440
Avskrivningskost.	16 920	14 034	14 388	14 489	13 281	13 678
Renter	7 236	6 702	7 498	6642	5818	5 151
Sum driftskostn.	**197 257**	**211 308**	**218 762**	**230 260**	**238 784**	**246 269**
Endring		+7,1%	+3,5%	+5,3%	+3,7	+3,1

8. Kommunenes eierbidrag

Selskapsavtalens pkt. 10 fastsetter slik fordeling av kostnader: Faste kostnader (administrasjon, kontor, investeringer mv) dekkes i henhold til selvkostprisnippet og vektet innbyggertall, som er et matematisk uttrykk for hvor stor andel den enkelte kommune rettmessig skal betale og der husholdninger, hytter og kommunalt næringsavfall er vektet inn. Næring utgjør 8,5%.

Beregnet eierbidrag inneværende år og for de neste fire år, vil fordele seg slik per kommune. Alle beløp i 1.000 kr.

År	**Skien**	**Bamble**	**Porsgrunn**	**Siljan**
2026	83 287	26 415	55 495	3 748
2027	85 822	27 389	57 717	4 047
2028	90 654	28 862	60 979	4 273
2029	94 023	29 915	63 264	4 605
2030	96 976	30 852	65 272	4 752

Næringsavfall (kommunale virksomheter) utgjør en samlet kostnad på 15,4 mill. kr og faktureres den enkelte virksomhet direkte.

Årsbudsjett for 2027:

Årsbudsjett for 2027		2025		2026	2027
Art	**Art tekst**	**Budsjett**	**Regnskap**	**Budsjett**	**Budsjett**
101000-1	Lønn	22 360 961	20 730 947	23 006 138	23 628 992
109000-1	Sosiale utgifter	6 381 675	5 579 972	6 873 291	7 333 834
11000-12	Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenpro	24 766 000	21 288 379	27 458 500	28 028 938
137000	Kjøp fra andre (private)	132 333 200	125 495 399	133 234 870	137 883 814
147010	Tap på fordringer		351		
150000	Renter	8 415 000	8 911 473	7 915 681	8 579 720
150005	Morarenter/Forsinkelsesrenter		5 011		
151000	Avdrag	17 472 930	17 607 925	16 652 008	16 679 116
154000	Avsetninger til disposisjonsfond		300 048		
159000	Avskrivninger	15 468 000	16 776 166	17 399 211	17 079 499
159001	Avskrivninger selvkost	17 334 000		14 034 000	14 388 000
	Sum utgifter	**244 531 766**	**216 695 671**	**246 573 700**	**253 601 912**
162000	Annet salg av varer og tjenester, utenfor avgiftsområdet		-23 504		
162001	Periodisering av inntekter Næringsavfall		767 754		
162051	Gebyrer		-1 820		
165000	Annet avg.pl. salg av varer og tjenester 25% m	-23 200 000	-20 534 966	-26 630 700	-28 410 005
165010	Eierbidrag - husholdningsavfall			-168 947 000	
165020	Eierbidrag - næringsavfall	-16 055 000	-15 818 628	-15 731 000	-15 375 000
170000	Refusjon fra staten		-33 660		
171000	Sykelønnsrefusjon		-345 955		
173000	Refusjon fra fylkeskommuner		-26 139		
177000	Refusjon fra andre (private)		-117 547		
178000	Salg til egne kommunale foretak	-170 040 000	-161 112 876		-174 976 000
190000	Renteinntekter		-2 656 015		
190004	Morarente		-10 991		
190901	Valutagevist		-5 158		
194000	Bruk av disposisjonsfond	-2 434 766		-3 832 000	-3 373 408
199000	Motpost avskrivninger	-32 802 000	-16 776 166	-31 433 000	-31 467 499
	Sum inntekter:	**-244 531 766**	**-216 695 671**	**-246 573 700**	**-253 601 912**

Sammenligning av renovasjonsgebyr 2026

IKS	Kommune	Std. abonnement[1] inkl. mva	Hentefrekvens restavfall	Brukerbetaling gj.stasjon 1 m3[2]
RfD	Drammen	5 201 kr	Hver 14. dag	0 kr (inntil 2.000 kg)
	Lier			
	Modum			
	Øvre Eiker			
Vesar	Horten	3 931 kr	Hver 4. uke (hver åttende uke hentes det ikke avfall)	1.000 kr
	Holmestrand	3 429 kr		
	Larvik	4 042 kr		
	Færder	3 130 kr		
	Tønsberg	3 688 kr		
	Sandefjord	3 900 kr		
RiG	Skien	3 955 kr	Hver 14. dag	800 kr
	Porsgrunn	3 875 kr		
	Bamble	4 909 kr		
	Siljan	4 581 kr		

[1]Standardabonnement: Normalabonnementet som betales av en husstand/boenhet

[2]Brukerbetaling gjenvinningsstasjonene: Hva kunden betaler for å levere 1 m^3 restavfall.

Renovasjon i Grenland
En friskere klode

Saksbehandler: Rune Stokke

Sak 31/2026 Tiltaksplan – avfallsstrategi 2025-2035

Styret behandlet tiltaksplan – avfallsstrategi 2025-2035 i sak 31/2026. Styret fattet slikt vedtak:

1. «Styret vedtar tiltaksplan for å nå målene i Avfallsstrategi 2025-2035.
2. Styret ber daglig leder oversende tiltaksplanen til RiGs eierkommuner, før den legges frem for endelig behandling i representantskapets møte i desember.»

Representantskapet ble orientert om tiltaksplanen i møte 9. september.

Forslag til vedtak: Representantskapet vedtar tiltaksplan for å nå målene i Avfallsstrategi 2025-2035.

Vedlegg:
Fra krav til handling. Tiltak for å møte kravene til materialgjenvinning og sikre kostnadseffektive renovasjonstjenester. Oppfølging av Avfallsstrategi 2025-2035

Fra krav til handling

Tiltak for å møte kravene til materialgjenvinning og sikre kostnadseffektive renovasjonstjenester

Oppfølging av Avfallsstrategi 2025–2035

Renovasjon i Grenland
En friskere klode

Fra krav til handling

Avfallsstrategi 2025–2035 ble vedtatt av representantskapet i RiG i april 2025 og legger retningen for den videre utviklingen av renovasjonstjenestene i Grenland. Strategien fastsetter mål om økt materialgjenvinning, reduserte klimagassutslipp, mer ombruk og økt kostnadseffektivitet. For å nå disse målene er det vurdert hvilke tiltak som kan gi størst effekt ved å videreutvikle dagens renovasjonsordninger og den infrastrukturen som allerede er etablert.

Innhold

Sammendrag 2
Hvor står vi i dag? 3
Hva er det i dunken? 4
Hvor kan resultatene forbedres? 5
Hvilke tiltak anbefales? 6
Fireukers hentefrekvens for restavfall 7
Forskjøvet tømmekalender 8
Ettersortering av restavfall 9
Forventede effekter....10-11
Gjennomføring av tiltakene 12
Hva betyr tiltakene for innbyggerne?..... 13
Konsekvenser av å videreføre dagens ordning 14
Spørsmål og avklaringer 15

Sammendrag

Målene for materialgjenvinning er fastsatt gjennom nasjonale krav i avfallsforskriften. I tillegg har Renovasjon i Grenland satt mål om reduserte klimagassutslipp, mer ombruk og en kostnadseffektiv renovasjonstjeneste. RiG oppnådde i 2025 det overordnede nasjonale målet for materialgjenvinning, men det gjenstår fortsatt arbeid for å nå målene for flere av avfallsfraksjonene.

Analyser viser at det største potensialet for forbedring ligger i henteordningen for husholdningsavfall. Hele 57,1 prosent av innholdet i restavfallsbeholderen kunne vært kildesortert og lagt i de andre dunkene eller levert til gjenvinning. Matavfall utgjør den største delen av feilsorteringen, etterfulgt av plastemballasje og papp og papir.

På bakgrunn av analyser, erfaringer fra andre renovasjonsselskap og vurderinger av kostnader og miljøeffekter anbefales tre tiltak: fireukers hentefrekvens for restavfall, forskjøvet tømmekalender ved helligdager og ettersortering av restavfall.

Hvor står vi i dag?

Avfallsstrategi for perioden 2025–2035 bygger på fire overordnede satsingsområder: materialgjenvinning, klimagassutslipp, ombruk og kostnadseffektivitet. Målene bygger på nasjonale krav, klima- og miljømål og behovet for en kostnadseffektiv renovasjonstjeneste.

RiG har over tid oppnådd høy materialgjenvinning og gode resultater sammenlignet med andre renovasjonsselskap. Samlede resultater viser at Grenland ligger godt an når det gjelder utsortering av de mest sentrale avfallstypene.

Selv om resultatene er gode, er det de siste prosentene fram mot målene som er mest krevende å hente ut. Dette gjelder særlig plastemballasje og matavfall, der både utsorteringsgrad og kvalitet påvirkes av hvordan avfallet sorteres.

På gjenvinningsstasjonene er utsorteringsgraden allerede høy, og mulighetene for ytterligere forbedringer vurderes som begrensede i et kost–nytte-perspektiv. Arbeidet på stasjonene rettes derfor først og fremst mot kundeveiledning som kan redusere mengden restavfall og minimere farlig feilsortering som batterier o.l.

Samtidig viser undersøkelser at det fortsatt er et betydelig potensial for forbedring i dunken hjemme hos husholdningene.

Avfallsanalyser og utviklingen over tid viser at en betydelig andel av avfallet fortsatt havner i restavfallet, selv om det kunne vært sortert ut. Dagens system fungerer i stor grad godt, men det finnes fortsatt muligheter for videreutvikling.

Henteordning - Mål strategiperiode - Nasjonale krav jf. avfallsforskriften					
Fraksjon	**2025**	**2028**	**2030**	**2035**	**Status RiG 2025**
Matavfall	55 %		60 %	70 %	63,3 %
Plastemballasje		50 %	60 %	70 %	48,2 %
Papp og papir		80 %		85 %	82,8 %
Glass- og metallemballasje		85 %		90 %	81,0 %

De nasjonale kravene til materialgjenvinning følger av avfallsforskriften kapittel 10a § 10a-4. Tabellen gir en samlet oversikt over kravene fram mot 2035 og RiGs status ved utgangen av 2025.

De største utfordringene framover

Den største utfordringen vil være å nå materialgjenvinningsmålene for plastemballasje i 2030 og 2035, etterfulgt av målet for matavfall i 2035.

Videre framgang blir gradvis mer krevende jo høyere måloppnåelsen er. Det kan derfor ikke legges til grunn at materialgjenvinningsgraden vil fortsette å øke uten at det gjennomføres ytterligere tiltak for å ta ut potensialet i ordningen.

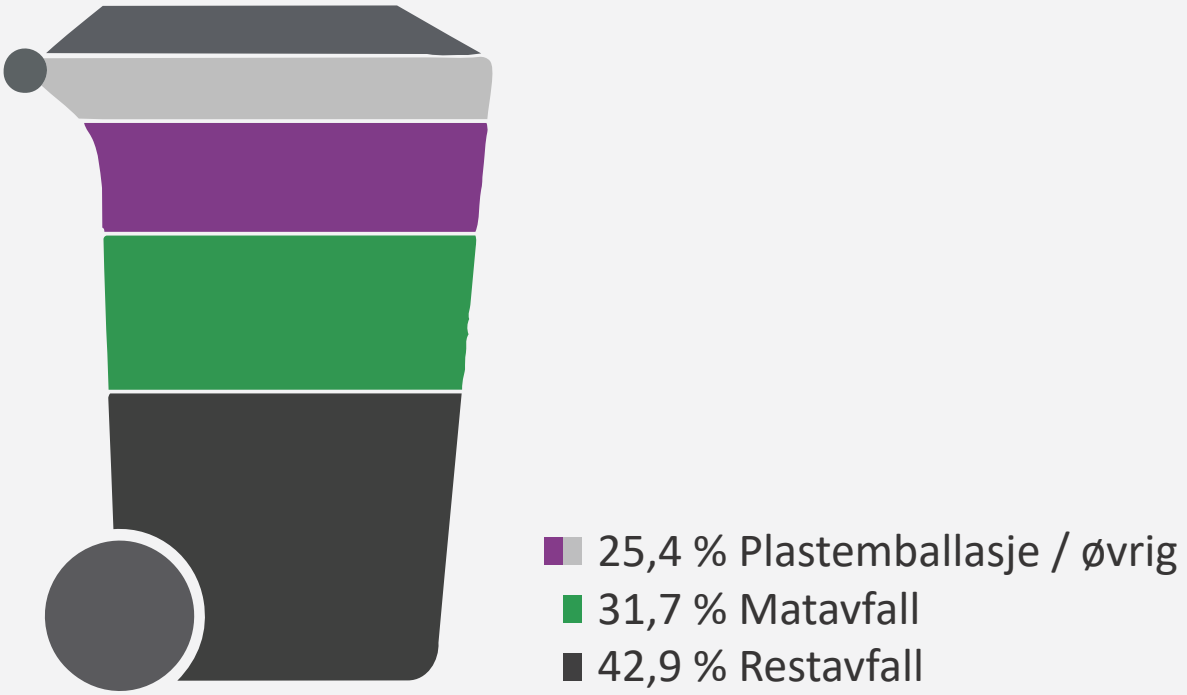
Hva er det i dunken?

Avfallsanalyser av restavfallet viser at 57,1 prosent av innholdet i restavfallsbeholderen kunne vært kildesortert.

Den største delen av feilsorteringen består av matavfall, som utgjør 31,7 prosent av innholdet i restavfallsbeholderen. Deretter følger plastemballasje med 9,6 prosent og papp og papir med 6,3 prosent. Den siste resten består blant annet av feilsortering som batterier og annet farlig avfall som skulle vært levert tilbake til produsent eller på gjenvinningsstasjonen.

Samlet utgjør disse avfallsfraksjonene det største potensialet for økt materialgjenvinning fra husholdningsavfallet.

En betydelig del av volumet i restavfallsbeholderen kan frigjøres dersom mer av avfallet sorteres på rett sted.

Hvor kan resultatene forbedres?

For å vurdere hvordan målene i Avfallsstrategi 2025–2035 best kan nås, er det gjennomført en gjennomgang av dagens renovasjonsordning og sammenligninger med renovasjonsselskap som oppnår høy materialgjenvinning. Formålet har vært å identifisere hvilke tiltak som kan gi størst effekt innenfor dagens rammebetingelser og den infrastrukturen som allerede er etablert.

Vurderingene bygger blant annet på:
- analyser av dagens renovasjonsordning og resultater i Grenland
- avfallsanalyser fra henteordningen og gjenvinningsstasjonene
- sammenligning med renovasjonsselskap som oppnår høy materialgjenvinning
- renovasjonsbenchmarking og analyser av effekten av ulike tiltak
- vurderinger av kostnader, klimaeffekter og forventet nytte.

Gjennomgangen viser at RiG allerede er blant de ledende renovasjonsselskapene i landet når det gjelder materialgjenvinning. Det høye utgangsnivået betyr at mange av de mest tilgjengelige forbedringene allerede er tatt ut.

På gjenvinningsstasjonene er utsorteringsgraden allerede svært høy. Avfallsanalyser viser at rundt 25 prosent av restavfallet fortsatt kunne vært kildesortert, men vurderingen er at dagens ordning i hovedsak har oppnådd en realistisk høy utsorteringsgrad. Tiltaksplanen prioriterer derfor ikke nye tiltak rettet mot gjenvinningsstasjonene, men videreutvikling av dagens ordninger gjennom veiledning av brukerne og tiltak for å redusere mengden farlig avfall og småelektronikk i restavfallet.

Avfallsanalysen bekrefter at det klart største forbedringspotensialet ligger i restavfallet fra husholdningene. Matavfall utgjør den største delen av feilsorteringen, etterfulgt av plastemballasje samt papp og papir. Analysen peker derfor tydelig mot henteordningen som det viktigste området for videre forbedring.

Sammenligning med renovasjonsselskap som oppnår høyere materialgjenvinningsgrad viser at de i stor grad benytter de samme innsamlingsløsningene som RiG. Felles for disse er sjeldnere henting av restavfall, insentiver til bedre sortering og målrettet informasjon til innbyggerne.

Hvilke tiltak anbefales?

Høy måloppnåelse skyldes ikke ett enkelt tiltak, men en kombinasjon av hensiktsmessige systemløsninger, økonomiske virkemidler og brukerkunnskap. Informasjon og kommunikasjon er derfor ikke vurdert som egne tiltak, men som virkemidler som skal understøtte gjennomføringen av de øvrige tiltakene.

Følgende tre tiltak anbefales:

- **Fireukers hentefrekvens for restavfall**
- **Forskjøvet tømmekalender ved helligdager**
- **Ettersortering av restavfall**

Gitt RiGs utgangspunkt og rammebetingelser har disse tiltakene størst potensial for å øke materialgjenvinningen, redusere klimagassutslippene og bidra til en mer kostnadseffektiv renovasjonstjeneste.

Ettersortering

Forskjøvet kalender

4-ukers henting

Fireukers hentefrekvens for restavfall

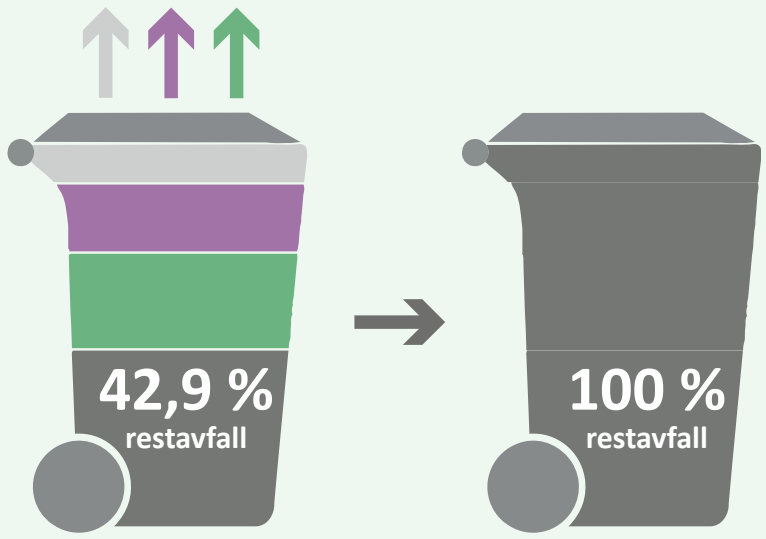
Fireukers hentefrekvens for restavfall er det tiltaket som vurderes å ha den bredeste effekten.

I arbeidet med tiltaksplanen er RiGs resultater sammenlignet med renovasjonsselskap som oppnår høyere materialgjenvinningsgrad. Erfaringer fra renovasjonsbenchmarkingen og undersøkelser utført av Norwaste viser at kommuner med fireukers hentefrekvens i gjennomsnitt oppnår høyere materialgjenvinning og sorterer ut mer matavfall enn kommuner med toukers hentefrekvens.

Konsekvensanalyser utført av Energidata Consulting (EDC) viser at tiltaket kan gi økt materialgjenvinning, reduserte klimagassutslipp og økt kostnadseffektivitet. Beregningene viser en årlig økonomisk effekt på om lag 6,5 millioner kroner, en forbedring i kostnadseffektiviteten på 2 prosent og en reduksjon i klimagassutslippene på 6,9 prosent sammenlignet med dagens situasjon. Samtidig viser analysene at utsorteringsgraden i henteordningen kan øke med mellom 5,4 og 15,4 prosentpoeng, avhengig av hvilken effekt tiltaket har på utsorteringen.

Tallene viser også at behovet for større restavfallsbeholder ikke nødvendigvis øker, fordi mer av avfallet kan sorteres i de ordningene som allerede er etablert.

Tiltaket innebærer ingen endringer i hvilke avfallstyper innbyggerne skal sortere. Matavfall hentes fortsatt annenhver uke, mens restavfall blir hentet hver fjerde uke. Målet er å utnytte dagens renovasjonsordning bedre ved å flytte mer av avfallet fra restavfall til de kildesorterte avfallsfraksjonene.

Det blir ikke mindre plass – du bruker plassen bedre

Ved å fjerne det som kan sorteres ut frigjøres det plass i dunken slik at det er tilstrekkelig kapasitet til tømming hver fjerde uke.

Forskjøvet tømmekalender

Forskjøvet tømmekalender ved bevegelige helligdager er et tiltak som reduserer behovet for overtidskjøring og doble ruter. I stedet for å opprettholde de faste tømmedagene gjennom ekstra kjøring og overtid, flyttes tømmedagene til neste ordinære virkedag.

Tiltaket gir bedre utnyttelse av renovasjonsressursene. Redusert behov for doble kjøreruter og overtidsarbeid gir færre utfordringer knyttet til overtidsreglene og en positiv HMS-effekt.

Konsekvensanalyser viser at tiltaket reduserer antall tømmedager med om lag 10 per år, gir en årlig kostnadsbesparelse på om lag 2 millioner kroner og øker kostnadseffektiviteten. Redusert kjøring gir mindre trafikk, støy og veislitasje, og bidrar samtidig til mindre belastning og lavere ulykkesrisiko i nærmiljøet.

Slik fungerer det

I dag opprettholdes de faste tømmedagene gjennom ekstra kjøring og overtid når bevegelige helligdager faller på ordinære tømmedager.

Med forskjøvet tømmekalender flyttes tømmedagen til neste ordinære virkedag etter en helligdag. Den forskjøvne tømmedagen blir deretter den nye tømmedagen fram til neste periode med bevegelige helligdager.

Eksempel

Mandag er helligdag → tømming skjer tirsdag
Tirsdag → onsdag
Onsdag → torsdag
Torsdag → fredag
Fredag → mandag uken etter

Ordningen gir en sammenhengende kjøreplan gjennom året uten behov for ekstra kjøring i forbindelse med helligdager.

Ettersortering av restavfall

Ettersortering innebærer at restavfallet sorteres maskinelt etter innsamling. Materialer som plastemballasje og andre gjenvinnbare materialer som feilaktig havner i restavfallet, kan da sorteres ut før resten av avfallet går til energiutnyttelse. Ettersortering erstatter ikke kildesortering, men er et supplement som fanger opp gjenvinnbare materialer som ellers ville gått tapt.

Ettersortering vurderes som et viktig tiltak for å nå framtidige krav til materialgjenvinning, særlig for plastemballasje. Beregninger viser at utsorteringen av plast kan øke til om lag 75 prosent, samtidig som klimagassutslippene fra avfallsforbrenning reduseres betydelig. Samlet er tiltaket beregnet å øke materialgjenvinningsgraden med om lag 4 prosentpoeng og redusere klimagassutslippene med nær 20 prosent.

Utviklingen de siste årene viser at ettersortering er i ferd med å bli en etablert del av avfallsbehandlingen. Det finnes allerede anlegg i drift i Norge, nye anlegg er under etablering, og kapasiteten øker. Når dagens avtale om behandling av restavfall utløper i 2028, vil RiG kunne innhente tilbud både med og uten ettersortering og velge den løsningen som samlet gir best balanse mellom kostnader, materialgjenvinning og klimaeffekt.

Ettersortering innebærer ingen endringer i hvordan innbyggerne skal sortere avfallet hjemme. Kildesortering vil fortsatt gi de reneste materialene og de beste forutsetningene for materialgjenvinning. Ettersortering skal først og fremst fange opp materialer som feilaktig havner i restavfallet og fungerer som et systemsupplement.

Kildesortering
Avfallet sorteres der det oppstår - ved kilden - hjemme hos innbyggerne. Dette gir de reneste materialene og de beste forutsetningene for materialgjenvinning.

Ettersortering
Restavfallet sorteres maskinelt etter innsamling. Gjenvinnbare materialer som feilaktig havner i restavfallet, sorteres ut før resten av avfallet går til energiutnyttelse.

Utfyller hverandre
Ettersortering erstatter ikke kildesortering. Den er et supplement som fanger opp gjenvinnbare materialer som ellers ville gått tapt.

Forventede effekter

Beregningene viser at de anbefalte tiltakene vil bidra til økt materialgjenvinning, reduserte klimagassutslipp og en mer kostnadseffektiv renovasjonstjeneste. Tabellen nedenfor sammenfatter de beregnede effektene av hvert tiltak.

Samlet forventet effekt av anbefalte tiltak

Tiltak	Kostnadseffektivitet	Klimagassutslipp	Endring i utsorterings-/ materialgjenvinningsgrad (prosentpoeng)
Fireukers hentefrekvens for restavfall	+ 2 %	- 6,9 %	+ 5,4 til 15,4
Forskjøvet tømmekalender ved helligdager	+ 0,6 %	+ 3,5 %	Ingen effekt
Ettersortering av restavfall	- 3 %	- 19,8 %	+ 4

Forventet måloppnåelse

Fireukers hentefrekvens er tiltaket som gir størst samlet effekt. Beregningene viser at material-gjenvinningen forventes å øke betydelig, særlig for matavfall, plastemballasje og papp og papir. For glass- og metallemballasje forventes også en forbedring.

Forventet effekt av fireukers hentefrekvens

	Mål strategiperiode Nasjonale krav jf. avfallsforskriften					
Fraksjon	2025	2028	2030	2035	RiG 2025	Beregnet nivå
Matavfall	55 %		60 %	70 %	63,3 %	69 %
Plastemballasje		50 %	60 %	70 %	48,2 %	66 %
Papp og papir		80 %		85 %	82,8 %	87 %
Glass- og metallemballasje		85 %		90 %	81,0 %	82 %

Ettersortering retter seg først og fremst mot plastemballasje. Beregningene viser at materialgjenvinningsgraden for plast kan øke til 75 prosent, slik at målet for plast kan nås. For øvrige avfallsfraksjoner kan utsorteringen også forbedres, men fordi materialene kan være tilgriset, er det ikke gitt at alt kan materialgjenvinnes.

Forventet effekt av ettersortering

	Mål strategiperiode Nasjonale krav jf. avfallsforskriften					
Fraksjon	**2025**	**2028**	**2030**	**2035**	**RiG 2025**	**Beregnet nivå**
Plastemballasje		50 %	60 %	70 %	48,2 %	75 %

Økonomiske konsekvenser

Beregningene viser at to av de anbefalte tiltakene gir reduserte kostnader og økt kostnadseffektivitet. Fireukers hentefrekvens for restavfall har størst beregnet økonomisk effekt, mens forskjøvet tømmekalender gir en mindre, men positiv besparelse. Ettersortering innebærer økte kostnader på dagens kostnadsnivå, men beregningene viser at tiltaket kan være lønnsomt i 2030 når økt CO_2-avgift får virkning i ny kontrakt.

Beregnede økonomiske effekter

Tiltak	Beregnet økonomisk effekt
Fireukers hentefrekvens for restavfall	– 6,5 mill. kr per år
Forskjøvet tømmekalender ved helligdager	– 2,0 mill. kr per år
Ettersortering av restavfall	2028: Nøytral 2030: – 5,0 mill. kr per år

Beregningene er utført av Energidata Consulting (EDC) med utgangspunkt i RiGs regnskapstall for 2025 og data fra renovasjonsbenchmarkingen (RBM2026). For ettersortering er den beregnede besparelsen fra 2030 knyttet til økt CO_2-avgift og ny behandlingsavtale.

Samlet viser beregningene at de anbefalte tiltakene utfyller hverandre. Fireukers hentefrekvens for restavfall gir størst samlet effekt på materialgjenvinning, kostnadseffektivitet og klimagassutslipp. Forskjøvet tømmekalender bidrar til reduserte kostnader og en mer effektiv drift, mens ettersortering vil være et viktig supplement for å øke materialgjenvinningen av plast og bidra til å møte framtidige krav.

Gjennomføring av tiltakene

De anbefalte tiltakene kan gjennomføres trinnvis i strategiperioden. Rekkefølgen er valgt ut fra hvor raskt tiltakene kan innføres, behovet for kontraktsmessige tilpasninger og når de forventes å gi størst effekt. Samlet vil tiltakene utfylle hverandre etter hvert som de iverksettes.

Tiltak	Anbefalt oppstart
Forskjøvet tømming ved helligdager	I løpet av **2027**
Ettersortering av restavfall	Tidligst i løpet av **2028**, forutsatt at markedet tilbyr en kostnads- og miljøeffektiv løsning
Fireukers hentefrekvens for restavfall	I tidsrommet **2028–2030**

Denne gjennomføringsplanen legger til rette for nødvendige kontraktsmessige tilpasninger, gradvis innføring av tiltakene og god informasjon til innbyggerne. I 2031 gjennomføres en samlet evaluering av måloppnåelse og effektene av tiltakene som grunnlag for ytterligere utvikling av renovasjonstjenestene.

Hva betyr tiltakene for innbyggerne?

Overgang til tømming av restavfall hver fjerde uke vil innebære en endring for mange husholdninger. For at dagens restavfallsbeholder skal være tilstrekkelig, må en større del av avfallet kildesorteres. Avfallsanalyser viser at nærmere 60 prosent av innholdet i restavfallsbeholderen kunne vært sortert i andre avfallsfraksjoner. Når mer av avfallet sorteres riktig, frigjøres plass i restavfallsbeholderen.

Analyser gjennomført av Energidata Consulting (EDC), basert på 25 år med renovasjonsbenchmarking, viser at overgang til fireukers hentefrekvens ikke har negativ betydning for brukertilfredsheten på lang sikt. Erfaringene viser samtidig at en omlegging kan oppleves som krevende i en overgangsperiode.

For å gjøre overgangen enklere kan det tilbys større beholder for utsorterte avfallsfraksjoner uten ekstra kostnad, kombinert med veiledning og informasjon som bidrar til riktig sortering.

Forskjøvet tømmekalender ved helligdager forventes ikke å påvirke brukertilfredsheten. De fleste abonnenter mottar allerede varsling om tømmedag via app eller SMS, og muligheten til å se hele årets tømmekalender vil være uendret.

Ettersortering av restavfall skjer etter at avfallet er samlet inn og innebærer ingen endringer i renovasjonsordningen for innbyggerne. Tiltaket vurderes derfor ikke å påvirke brukertilfredsheten.

Konsekvenser av å videreføre dagens ordning

Økonomiske konsekvenser

Restavfall er en av de mest kostnadskrevende avfallsfraksjonene å behandle. I tillegg er forbrenning av restavfall omfattet av en statlig CO_2-avgift, og signalene fra myndighetene er at avgiften vil øke i årene som kommer. Dersom mengden restavfall ikke reduseres, vil behandlingskostnadene øke etter hvert som avgiftene øker.

Renovasjonstjenesten finansieres etter selvkostprinsippet. Det innebærer at inntektene fra renovasjonsgebyrene samlet sett skal tilsvare kostnadene ved å levere den lovpålagte renovasjonstjenesten. Gebyrinntektene kan ikke brukes til andre formål, og renovasjon skal ikke gi overskudd til eiere eller andre.

Tiltakene er valgt fordi de kan bidra til å begrense framtidige kostnadsøkninger. Uten de anbefalte tiltakene vil mulighetene for kostnadsdemping være vesentlig mindre.

Klima- og miljøkonsekvenser

Dersom dagens renovasjonsordning videreføres, vil en betydelig andel av matavfall, plastemballasje, papp og papir samt glass- og metallemballasje fortsatt gå til forbrenning i stedet for materialgjenvinning.

Uten de anbefalte tiltakene vil dagens renovasjonsordning ikke være tilstrekkelig til å oppfylle framtidige krav til materialgjenvinning og legge til rette for de nødvendige klima- og miljøforbedringene.

Spørsmål og avklaringer

Blir det lukt når restavfallet hentes hver fjerde uke?
Mange norske kommuner har allerede innført fireukers tømming av restavfall. Erfaringene viser at lukt normalt ikke er en utfordring. Matavfall hentes fortsatt annenhver uke.

Hva med husstander som har større avfallsmengder enn standardløsningen dekker?
Husstander som har behov for større kapasitet kan bestille en større restavfallsbeholder mot et høyere renovasjonsgebyr, i tråd med prinsippet om at forurenser betaler.

Kommer renovasjonsgebyret til å gå ned?
Renovasjonsgebyret påvirkes av blant annet prisutvikling, offentlige avgifter, behandlingskostnader og innkjøp av tjenester. Tiltakene skal bidra til å begrense framtidige kostnadsøkninger og holde renovasjonsgebyret så lavt som mulig over tid.

Vil folk brenne avfall eller kvitte seg med det på ulovlig vis?
Erfaringer fra andre kommuner gir ikke holdepunkter for at folk flest begår miljøkriminalitet for å omgå den kommunale renovasjonsordningen.

Hva med de som ikke ønsker å kildesortere?
Vi har alle et felles ansvar for å opptre ansvarlig.
Husholdninger som har behov for større restavfallskapasitet kan velge en større beholder mot et høyere gebyr. Dette er i tråd med prinsippet om at forurenser betaler.

Hvorfor kan vi ikke fortsette som før?
Kostnadene til behandling av restavfall øker, blant annet som følge av økt CO_2-avgift på avfallsforbrenning. Samtidig blir kravene til materialgjenvinning stadig strengere.
Tiltakene skal bidra til å begrense kostnadsutviklingen og øke materialgjenvinningen.

Renovasjon i Grenland
En friskere klode

Renovasjon i Grenland
En friskere klode

Saksbehandler: Anne Berit Steinseth

Sak 15/2026 Fastsettelse av godtgjøring til representantskapets leder og nestleder 2027, jf. lov om endringar i lov om interkommunale selskaper §6

Følgende refereres fra Lov om endringar i lov om interkommunale selskaper: «Godtgjøring til lederen og nestlederen fastsettes av representantskapet selv.»

Godtgjøringen betales av selskapet (RiG).

Representantskapet fastsatte i sak 20/2025, godtgjøring for 2026:
«Godtgjøringen økes med 5%. Etter det blir godtgjøring: Leder 2.756 kr/møte. Nestleder 1.661 kr/møte.»

Det må fastsettes godtgjøring for 2027.

Forslag til vedtak: